

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 98 ANUL XXI.

Sabiu, in 618 Decembre 1873.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poște cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețulu pnenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu 5 Decembre.

Nu este lucru usor a fi privighiatoriu bun cându ventulu sufla cu sgomotu, cându ramii frondiosi ai arborilor, giuru in pregiuru, siuera și plecându-se de puterea suflătorie cându într'o parte cându într'alt'a dau din sine unu gemetu scârțitoriu, dara nu este lucru usor cându pre lângă toate acestea se mai adauge și plângerea și vaierea unui neajutoritu. Atentiunea vighiatoriului trebuie să fie indiectu și insotitu mai încordata, pentru ca spre a pute priveghiă bine trebuie să învingă pedecile amintite. In astfelu de pusetiune se afla fia-care româna bunu și cu inima palpitanda pentru adevăratele și bine întielesele interese ale poporului seu.

A trecut două decenii de cându s'au pornitu, după unu nadufu apasatoriu și impedecatoriu de viață de seculi, o era nouă, carea s'a începutu cu viscolulu, cu furton'a din anii 1848—49. Sistemele politice au trecut că nisco venturi aprige dara și schimbaciōse, suflându cându a absolutismu, cându a constitutionalismu; dara acestu din urma ierasi din diverse directiuni. Popōrele la suflarea acēst'a nouă au fostu și suntu in o miscare continua și multamirea unor'a și nemultamirea altor'a causēza sgomotulu acelu confusu, încātu este o greutate mare a alege situatiunea cea adevărată. Și apoi plângerea celor putieni esperti nu distrage putienii pre cei ce voru să observeze cu seriozitate cursulu întâmplărilor.

Credem a nu fi departe cu depingerea noastră a situatiunei de adevărat'a stare a împregiurărilor noastre in genere și in specie.

In situatiunea acēst'a ne gasescu astadi două evenimente speciale: cris'a in Pest'a și relevarea cestiunei nationalităților in diet'a Ungariei.

Ce influență potu avé aceste asupra românilor?

Cea dintâiu se restringe simplu, după cum se vede totu mai bine, la unele străformări in sinulu partidelor dietali. O fractiune din stâng'a se alipește mai strinsu de drēpt'a dietei spre a immultă numărulu celor ce recunosc pactulu între jumătățile imperiului, încheiatu la 1867. Fractiunea conservativa nu încapē in consideratiunile noastre, pentru ca ea a fostu și rămēne pre lângă acelu pactu, și numai in cestiuni secundarie potu să se deosebēca de partid'a ei cea mare in carea, precum vedem, încapē foarte bine chiaru și o nationalitate cum e cea sasēscă. După cum putem noi aprițā starea lucrurilor de până acum din diet'a pestana, încātu privesce sistem'a politica acēst'a nu e amenințata nici decum. Alt'a este inse cestiunea, ca încatru aru porni partidele cându s'aru ivi vre-unu evenimentu, care să ascute situatiunea și mai tare de cum e dens'a astadi.

Cu privire la interesele speciali ale românilor nu schimbă situatiunea cea in cătu-va și acum agitata in sferele din Pest'a nimic'a, ea rămēne aceea ce a devenitu dela 1867 încōce și de aceea e lucru de miratu cum de vedem români amestecându-se fără de nici o rezerva in partid'a sēu partide de acele, cari respingū dela sine ori ce comuniune cu cealalta parte a imperiului și cari tōta legatur'a cu celelalte țeri ale monarchiei voru să o aiba numai in persōn'a regelui. Este și mai de miratu apoi cum ierasi români, confesēza principie politice ce trecu și prestē pactulu din 1867 in centralisare și secundēza pre acēi ce se radima de acea partidă maghiara, carea aspira total'a separare in afaceri, afara, cum amu disu, de persōn'a regelui.

Cātu pentru solevarea cestiunei nationalităților in ședint'a din 6 Decembre nou de deputatulu Sighisioerei, de nationalitate sasu, ea in dieta, după cum se vede, de asta-data a caditu. Ea inse cu tōta caderea ei este foarte instructiva pentru noi. Este instructiva pentru ca ne arēta ca in constitu-

tionalismu o cestiune se pōte amană, dara nu suprimē pentru totu-dēun'a, o aspiratiune drēptă se pōte impedecă pre unu tempu, dara dēca are operatori o solevēza de atâtea ori până cându odata totu se deslēga.

De alta parte ea ne mai invētia cătu este de mare efectulu unei cestiuni aduse pre tapetu in o reprezentantia legale a unei țeri, pre lângă pitici-meā unorū încercări parțiale cari abiā trecu margi-nile provinciali ale patriei noastre. Și de aceea cu bucuria amu veditu pre frații nostri din Ungari'a, cari se afla că deputati in dieta folosindu ocașiunea și pre lângă tōte neajunsele organizării lor in o partidă solidaria, întrevenindu pentru ameliorarea sortiei nationalităților, carea in cele din urma este identica cu a patriei, pentru ca tratēza de sōrte cetățienilor patriei. Dara bucuria noastră aru fi fostu și mai mare cându puteau la acēsta luptă leială să participe și barbati nostri din patria, in întielesu mai strinsu, cari cunosc și mai bine împregiurările noastre locali, cari împregiurări ilustrate in adevăratele lor colori pōte aveau mai mare influență asupra dietei, asupra opiniunei celei mari publice și in fine și unu rezultat mai favorabile.

Pre noi români să nu ne seduca sēu distraga mișcările din sferele pestane, să deosebimū bine consecutiunile sistemului și ale partidelor din dieta și să cautămū pōte-se sēu nu se pōte ajunge acelu scopu sântu, acea dorință justă a noastră de a ne bucură odata și noi de dreptulu deplinu de cetățieni ai statului. Căci indata ce ne vomu seduce de alte sonete nu mai suntemū paditorii cei adevărați ai intereselor noastre, ci servi orbi, la comand'a celui ce va strigă spre a ne maguli audiulu.

N'avemū noi să purtămū grigă cum îi chiama și de unde suntu entare conlocuitori, ci ea este modu de a putē trai cu densii.

După cum vedemū modulu s'aru gasi, numai trebuie cautatu, dara nu totu vaieratū asupra „stapanilor” și visatu ca voru cadē mână, ca voru cadē poimână după cum totu predica unii.

Astfelu de speranție suntū vanități de cele mai condemoabile.

Alegerea de Episcopu in dieces'a Aradului in persōn'a Prēcuviosiei Sele P. Archimandritu și vicariu episcopescu Mironu Romanulu este intarita. Consecrarea (chirotonirea) va urmā, după cum audimū, după serbatorile Nascerei Dlui, sēu craciunu.

Afaceri comune bisericesci fundatiunale ale dieceselor de Aradu și Caransebesiu.

Că onoratu publicu alu nostru se aiba cunoscintia despre aceste afaceri de interesu publicu comunu alu eparchie-lor noastre române greco-orientali, cu acēst'a in urmarea conclusului Epitropiei provisorie a fondurilor comune bisericesci, din 27 Iuliu a. c. nr. 21 incepemū publicarea actelor mai momentōse in ordulu urmatoriu:

I. PROTOCOLULU

ședintiei a VIII. plenaria ținuta in Aradu, 10/22 și continuative 12/24 Novembre a. c. din partea epitropiei provisorie a fondurilor comune bisericesci ale dieceselor de Aradu și Caransebesiu, fiindu de fatia: Presiedintele: Escelenti'a Sea Parintele Archiepiscopu și Metropolitu Procopiu Ivacicovicu și Presanti'a Sea Parintele Ioanu Popasu Episcopulu diecesanu alu Caransebesiului. Membrii: Vincentin Babesiu, Dr. Pavelu Vasiciu, Dr. Atanasiu Sian doru, Georgiu Vasilievicu, Georgiu Fagarasu, Ioanu Missiciu, Lazaru Ionescu, și Ioanu Suciū toti din dieces'a Aradului; iera Nicolau Andreevicu, Iulianu Ianculescu totu odata controlorū și Constantinu Udrea

din dieces'a Caransebesiului. Iuriconsultulu: Ioanu Popovicu D e s s e a n o. Contabilulu: Ioanu Moldovanu și Notariulu: Petru Petrovicu, toti trei din Aradu.

Nr. 62. Cetindū-se protocolulu ședintiei a VII ordinarie din 5/17 Octomvre a. c.

Se șententica.

Nr. 63. Cu privire la decisulu de sub nr. pro t 58. Escelenti'a Sea presiedintele Archiepiscopu și Metropolitu, amesuratu dispusetiunei din §§ 3, 6, alu Regulamentulu de procedere, provōca pre membrii de fatia că să se alege presiedinte până la alte dispusetiuni ale sinōdelorū eparchiali, fiindu Escelenti'a Sea durabilu impedecatu dela mai departea conducere că presiedinte.

De ore-ce mai departe Escelenti'a Sea singuru a ingrigitu până acum și a purtatū și agendele cassariatulu, face cunoscutu: ca și dela acēsta misiune va fi durabilu impedecatu, prin urmare Epitropia conformu dispusetiunei din § 20 alu Regulamentulu, până la regularea definitivă are a încredintiā functiunile cassariali unni membru alu seu, cărui'a să se predee tōte papirele de valōre ale fondurilor pre lângă inventariu.

După ce de o camdata dintre membrii din locu dara nici dintre cei estranei, in împregiurările de fatia nu se pōte alege presiedinte din sinulu acēstei Epitropii, de ore-ce apoi administratiunea fondurilor comune are să se regulede și organizēde definitivmintē prin prossimele sinōde eparchiali ale dieceselor de Aradu și Caransebesiu, dreptu aceea fiindu acēst'a Epitropia și asiā numai provisorie, Escelenti'a Sea Parintele Archiepiscopu și Metropolitu e rogatu să binevoiēscă in conformitate cu § 3, alu Regulamentulu pre tempulu impedecării privite numai de temporale — până la fiitōriele sinōde eparchiali a rămēne presiedinte naturalu alu Epitropiei constituite de corpulu reprezentativu alu deputatilorū români congressuali din anulu 1865 la Carlovetiū, și astfelu pentru restempulu de cinciluni până la sinōdele eparchiali substituierea presiedinteli și o încredintiā unui'a dintre membrii acēstei Epitropii provisorie.

In urmarea acestor'a, Escelenti'a Sea denu-mesce pre membrulu epitropiei Dr. Atanasiu Sian doru de substitutu presiedinte alu seu, carele totu odata se încredintiēza și cu functiunea de cassariu și cărui'a, pentru ostenelele acestorū două functiuni și se votēza o retributiune anuală de 400 fl. v. a. incepēndu in dñ'a de astadi.

Contabilulu Epitropiei va avé să grigēscă că epistolele adresate către epitropia indata după șosirea lor să le primēscă și deschida substitutulu presiedinte, carele ponēndu datulu presente pre epistole, le va predā notariulu spre improtocolare și superare conformu § 14. alu Regulamentulu; epistolele referitōrie la contabilitate, notariulu indata după improtocolare le va predā cu cartea de primire contabilulu spre mai departea ioregistrare.

Epistolele cu bani le deschide substitutulu presiedinte că casariu dimpreuna cu contabilulu, avēndu a se acomodā dispusetiunei din §§. 21 inclusiv 26, și fiindu ambii responsabili pentru corect'a și esact'a manipulare a fondurilor ale căror'a papire de valōre și libelulu casei de pastrare, pre lângă unu documentu specificu le voru primi dela Escelenti'a Sea in presentia iuriconsultulu a controlorulu și a notariulu.

Despre predare și primire se face unu protocolu in care au a fi induse nominativu tōte papirele de valōre, adēca tōte obligatiunilorū detorasitorū, și alte harthii referitōrie la manipulare a fondurilor, — dintre cari protocōle, unulu va rămēne ta Escelenti'a Sea, alu doilea se va predā substitutulu presiedinte și casariu, iera alu treilea esemplariu se va depune in archivulu epitropiei provisorie.

64. In legatura cu decisulu de sub nr. pre-cedinte, presiulu face cunoscutu: ca atātu obliga-

șunile detorasiloru cătu și libelulu baniloru elocati, se afla depuse în cas'a de feru Wertheim a episcopiei diecesane. —

Din care incidinte la propunerea jurisconsultului se decide: a se procură respective cumpără o casa de feru Wertheimeana anume pre sém'a episcopiei provisorie, care casa sa aiba o câtime de 7 până la 10 centerime și cu a cărei'a procurare se incredintăia jurisconsultulu și contabilulu, avendu casariulu episcopiei a solvi sum'a pretiului și în șiedint'a prosima a presentă cont'a escontentata. —

65. Constatandu-se din protocolulu de evidinția a detorasiloru: ca Iosifu și Alesandr'e Panajolh, respective erediiloru din Lugosiu nici în urmarea repetiteloru provocări și admonieri n'au solvit intereselu restante după capitalulu detoriei lor de — 6000 fl. adeca sum'a intereselor cu — 1352 fl. și cumce nici nu s'au dechiarat deca voiescu s'eu ba a plăti intereselu urcate, dela 6, la 8% și competințiele de manipulațione, în urmăre.

Se decide a se estradă obligatiunea susu numitoru detorasi cu tôte adnesele jurisconsultului spre înactionarea procesului în contr'a lor; iera casariulu episcopiei se împoternicesce a anticipă jurisconsultului recerutele spese de timbre la înactionare.

66. Notariulu presinta formularele compuse și revedinte de controlorulu Iulianu Ianculescu, despre catastife și cartea de contabilitate, cum trebuie sa se introduca și pôrte în viitoriu.

Se predau contabilulu cu însărcinare: că se tipăresca din totu esemplariulu o câtime corespondințorie pentru unu anu, și după instrucțiunile speciali dela controlorulu Ianculescu se introduca și se pôrte cele ce se prescriu și receru după §. 15 alu regulamentulu; avendu la prosim'a șiedint'a ordinară a presentă aretarea lunară despre starea fondurilor; iera la finea lunii lui Decembre a. c. a încheiă ratiocinielu și a face o aretare generală despre manipulaționele fondurilor; — avendu a o conferă apoi cu controlorulu înainte de ce o aru presentă episcopiei. —

67. Conformu dispunetionei din §. 11 a regulamentulu, notariulu presinta specificarea diurnelor și speselor de caletoria ce competu membriloru participantii la șiedint'a de astadi, precum și spesele de caletoria ale controlorulu conformu §. 18 regulamentulu cu 27 fl. v. a.

Specificarea în suma de 179 fl. v. a. aflându-se în ordine, diurnele, se asemna la casariu spre escontetare, asideres se asemna și spesele de caletoria ale controlorulu de totu sum'a 206. fl. v. a. — pre lângă cuiatantie prescise.

68. Fiindu efeptuirea dispunetioniloru espuse urginte, autentificarea protocolulu de fatia

Se concrede unei comisiunii statatorie sub presiulu Esceleniici Sele Présântitulu parinte Archiepiscopulu și Metropolitulu din membrii: Dr. Atanasiu Siandoru, Ioanu Popoviciu Desseanu, Lazaru Ionescu, Ioanu Moldovanu și notariulu Petru Petroviciu, cari se voru chiamă pre unu terminu cătu mai scurtu la autentificare.

Protocolulu acest'a cetindu-se, se autentica. Aradu, în 17/29 Novembre 1875.

Presiedinte: Procopiu Ivacicovicu, Archiepiscopulu și Metropolitulu. Ioanu Popoviciu Desseanu, jurisconsultu și membru. Petru Petroviciu, notariu. Dr. Atanasiu Siandoru, membru. Lazaru Ionescu, membrulu comisiunii autenticatoru. Ioanu Moldovanu, membru.

Estradatu prin: Petru Petroviciu, notariu. „Lumin'a“.

Diet'a Ungariei.

(Urmare.)

Col. Tisza (continua). Pôte ca nice unu statu în Europ'a nu dă natiunalității atăt'a libertate, pre carea o da Ungari'a. Oratorulu dorește a liniși natiunalitățiele pre cale pacifica și e în credințiatu ca i va succede. Agitatoriloru singuratici sa se dica: veniti și o luati deca puteti. Propunetorii sa nu stea mortisii pre lângă aceu, ca sa li-se iă în consideratiune petitiunea căci li s'aru putea în templă că afacerea înându-se de nou în consideratiune sa aiba rezultate neplacute pentru deusii. Oratorulu se alatura la propunerea comisiunii.

Ponendu-se la votare obiectulu din chestiune se primesce propunerea comisiunii de cas'a intréga cu exceptiunea deputatorulu sasi și a deputatorulu celoru-lalte natiunalități.

Comitatulu Zarandului petitiunara pentru concessiunea, de a întrebuintă limb'a româna în oficiu; totu acestu comitatu petitiuneza pentru concessiunea de a pune pre sigila înscripțiunea în limb'a româna; districtulu Fagarasiului pentru concessiunea, de a se poté folosi la certificate pentru sterpirea ferelor selbatice și de alta limb'a afara de cea ungara.

Acestea trei petitiuni se punu la desbatere. Comisiunea propune reieptarea lor.

Part. Cosm'a face contr'a propunere, că acelea sa se dee ministrulu de interne spre studiu și apretiare. Iera se incinge o desbatere lunga, la carea participa reprezentantii tuturor natiunalitățiloru. În urma se primesce propunerea comisiunii petitiunarie.

Cu aceste șiedint'a se încheie, punendu-se petitiunile neresolvite pre sembet'a venitoriu.

În nrolu 96 alu fôiei nôstre publicărâmu o notitia scurta (subscrisa de trei individi credibili) din Jin'a despre grasarea hubatului acolo. În aceeași notitia s'a disu ca si uniculu preotu de acolo a cadutu prada epidemiei. Spre bucuri'a nôstra și a celoru ce i interesăza constatâmu, ca preotulu nostru din Jin'a ni scrie însusi ca e sanatosu și ca numai dône dile a fostu bolnavu, cându 'lu substitui P. I. Sierbu din Poiana.

Discursulu

deputatulu nat. Parteniu Cosm'a, pronunțiatu în camer'a deputatorulu Ungariei la 6. Dec. a. c. cu ocasiunea desbaterei asupra petitiunii comitatulu Zarandu, relativu la sustinerea usului legalu alu limbei române în afacerile interne ale comitatulu.

On. camera! 'Mi pare fôrte reu, ca amu de a me adresă cătra o camera atăt de reu dispusa, (NB. desbaterile asupra petitiunii municipiulu Sighisior'a eshaurise într'atăt'a atentiunea și paciintia camerei, încâtu acum'a numai ministrulu de interne și abiă căti-va deputati mai reflectau la oratori. — Red.) cu tôte aceste inse nu me potu retiené dela cuventu, pantru ca obiectulu de sub chestiune este multu mai ponderosu, decâtu sa se pôta trece cu tacerea; dara ve asecuru, domniloru, ca nu voi sa me delasu la recriminatiuni nici într'o privinția, ci după potinția voi se fiu cătu mai obiectivu.

Eu nu potu primă propunerea comis. petitiunarie, pentru ca de cum-va amu acceptatu-o, nu numai ca amu resturnă o lege adusa cu intentiunea de a multiamă o mare parte a locutoriloru țierei, dara totu odata amu creă unu precedinte fôrte periculosu, atribuindu guvernulu unu dreptu, pre care numai corpulu legislativu 'lu are, dreptulu de a în t e r p r e t â l e g e a.

Petitiunea acest'a este o lupta legala a unui municipiu, pentru respectarea legii, contr'a omnipotinției ministeriale, și dela noi aterna acum'a a demustră lumei, ca ôre în țier'a nôstra legea este totu asiă de sânta și neviolabila în susu că si în josu, pentru ca noi suntemu ultim'a instanția competente de a delibérâ în acest'a cauza.

Caus'a este fôrte ponderosa și merita pertractarea cea mai seriôsa, pentru ca decisiunea ce vomu aduce, va servi de cinsura în tôte casurile analoge și este fôrte apta a produce multiamire s'eu esacerbare la fôrte multi civi ai statulu.

Marturisescu sinceru, ca nu-mi pôte face placere a întempnă la totu pasulu în camera o cauza de a natiunalitățiloru și de cum-va 'mi radicu vocea, facu acest'a numai atunci, cându e neaperatu de lipsa; inse precum vedu, guvernulu afla mare placere în acest'a, pentru ca neintreruptu o provôca. Nici acum'a n'au escitatu natiunalitățiele acest'a discussiune, ci ea e provocata de susu.

Trei petiuni urmedia după olalta și tôte trei suntu provocate de d. ministru. Cea mai ponderosa între ele este a comit. Zarandu, relativu la usuar'ea limb'ei, și eu credu ca de cum-va o vomu tractă „sine ira et studio“, on. camera va dă dreptu recurentiloru și va reprobă procederea ministrulu.

Starea lucrulu este urmatori'a: Comit. Zarandului, folosindu-se de dreptulu seu legalu, a introdusu limb'a rom. și a usuat-o asiă, precum îi permite legea, — adeca de limb'a consultatorulu preste totu și a afaceriloru interne pentru acei oficiali, cari au posedu limb'a maghiara. Ast'a a duratu neintreruptu dela caderea absolutismulu până în dilele mai recente, adeca 12 ani. De unu tempu încôce

inse displacându acest'a multor'a, dara si noulu comite, dorindu a-si caseigă niscari merite, a provocatu pre v.-comitele comit. că sa relatiedie: de cându si în ce mesura este introdusa limb'a rom. în afacerile comitatulu.

V.-comitele i-a relationatu, ca dela 1861 este introdusa de limba a consultatiuniloru și, încâtu permite legea, și afaceriloru interne, în susu și în afara totu-déun'a s'a întebuintiatu limb'a maghiara. Limb'a rom. a trebuitu sa se folosésca în afacerile interne mai cu s'ema din acelu motivu, pentru ca cea mai mare parte a oficialiloru numai limb'a rom. o posedu deplinu, dara de alta parte și din motivulu, ca mai tôte dispunetionile municipali se immanuiaie comunelor și fôrte multe bisericelor, cari pre bazea legii avendu-si limb'a rom. de limba afaceriloru, cu dreptu potu pretinde, că și scrisorile ce le privescu sa li se tramita în acea limb'a. Deci, chiaru prompt'a administratiune, atātu de dorita în în di'a de astadi, cere că limb'a afaceriloru în acest'a privinția sa fia cea româna, pentru ca dirigitorii esteri nu suntu nici apti, dara nici tempu nu au sa traduca în românesce tôte ordinatiunile ce li se tramita în limb'a maghiara, și apoi translatori inse nu-si potu plăti, pentru ca salariulu anualu abiă li se urca la 2—300 fl.

Despre acest'a a relationatu apoi comitele la ministeriu. Relatiune eu n'amu vedut'o dara din consecinție judecu, cum-ca a fostu nefavorabila în privinția usului legalu alu limbei române, pentru ca în urm'a ei a urmatu unu intimatu ministerialu, prin care se impune comitatulu, că în tempu de 30 de dile sa scôta limb'a rom. din afacerile interne, și de aci încolo sa se folosésca eshisivu numai de cea magiara, pentru ca § 5 alu art. de lege 44 din 1868, prin care exceptionalmente, se permite ca acele municipe s'au oficiali municipali, cari în afacerile interne nu se potu folosi, fără greutate, de limb'a statulu, sa se folosésca de limb'a protocolaria a municipiulu — după d. ministrulu contine dispunetionii transitorie.

Contr'a cestui intimatu V. comitele basatu pre lege, a remonstratu la ministeriu și din motivele mentionate mai susu a cerutu sustinerea usului legalu alu limbei rom., cu atātu mai vertosu, ca §. 5 alu numitulu art. de lege nu contine dispunetionii transitorie, pentru ca de aceste legea nu face nice o mentiune. — Ministrulu inse si-a sustienutu ordinatiunea, dispunendu de nou, că sa se esecote fără amânare.

Ordinatiunea ministr. s'a essecutatu, inse totu odata s'a conchiamatu adunare comit. extraordinaria, carea desbatendu caus'a a încuviințiatu pasi V. comitatulu, și prin o representatiune a rogatu de nou pre ministru, ca revocându-si ordinatiunea, se sustiena usulu legalu alu limbei române.

Precum se vede d. ministru a acceptatu o desbatere viforosa a supr'a dispunetionii sele, pentru ca în rescriptulu seu recunôsce cu placere demnitatea și moderatiunea cu care i s'a pertractatu fermandulu; cu tôte aceste inse nu se afla aplecatu a si-lu revocă, ci-lu sustiene și pretinde respectarea lui.

Contr'a acestei dispunetionii recurge acum municipiulu la camera, și nega că se judecâmu, cine are dreptu? Cine se afla în t r e, și cine a trecut pre ste marginile legii? Ministrulu seu municipiulu? — Întrebarea este fôrte simpla; ministrulu însu-si recunôsce, ca suntu căti-va dirigatori, cari nu posedu limb'a statulu. Deci, deca §-lu 5 alu legii amentite contine dispunetionii transitorie, atunci ministrulu are dreptu, la din contra, municipiulu.

Că se potemu judecă asupra acestui punctu eu mi-au libertate a ceti desu numitulu §. 5, care suna astfelu: „În sfer'a afaceriloru interne dirigatori municipali voru avé a se folosi de limb'a statulu; deca inse acest'a, pentru vre-una municipiu seu dirigatoriu municipalu aru fi, în pressa, împreunata cu greotăti atunci respectivii exceptionalmente se voru poté folosi de ori-o are din limb'ele protocolarie ale municipiulu. Inse de câte ori pretindu intereselu supraveghiării statulu și ale administratiunii, în susu voru avé a-si substerne relatiunile și actele și în limb'a statulu.“

Comitatulu Zarandului n'a facutu mai multu decâtu se cuprinde în acestu §., elu s'a folositu de dreptulu exceptinnatu ce 'lu dă acest'a lege, și acei oficiali, cari nu posedu limb'a statulu, au lucratu în limb'a rom. în josu căci în susu tôte curgu maghiaroesce. Deci repetiescu domniloru, ca comit. Za-

randului recurge la noi că sa aducem judecata și se enunțăm, ca are ministrul drept, care dice cumca §-lu 5 contine dispozițiuni transitorie? sau municipiul, care negă această? Dacă cum-va paragraful contine dispozițiuni transitorie, atunci ministrul negresit are drept; dacă precum după convingerea mea nici nu contine — atunci noi avem detorința a protestă contr'a relei interpretatiuni a legii și a pretinde, că legea sa se aplice nepartial și după dreptate.

Știu pre bine, și cu parere de reu constatu, ca sunt oameni cari inchidându-si ochii dinaintea faptelor, credu a-si dovedi patriotismul prin acea, ca' insinua de tradare și fapta nepatriotică orice miscamentu nationalu, chiaru legalu de aru fi elu, și apoi provoca pre guvernul mai cu sēma prin jurnalistică că se pasiesca cu cea mai mare energie fatia de nationalitate. Ba cunosc mai multe casuri, cându guvernulu, ascultandu de insinuatori a facutu pre voi'a lor și in urma a trebuit sa recunoscă, cumca a fostu sedusu și s'a retrasu compromisu. Inse chiemarea noastră este a sustienē și a consolidă bun'a intielegere între toti civili patriei, ceea ce inse nu se va esoperă, deca nu ne vomu ingrigi că celu putienu fia-care nationalitate nu numai sa nu fia impededata, ci se fia chiaru ajutata intru intrebuintarea drepturilor sele, garantate prin legi; sa nisumim, că legile sa se aplice cu conscientiositate, căci la din contra, deca permitem a se vatemă sentiența legii, nu numai ca nu vomu conferi la bun'a intielegere, ci din contra vomu semenă nemulțamirea și discordia generala.

Din aceste motive facu urmatorea c o n t r ' a p r o p u n e r e : De ore-ce §-lu 5 alu art. de lege 44 din 1868, nu contine dispozițiuni transitorie, ministrul de interne se indrumedia, că se sustiena usulu legalu alu limbei nationalitatiloru nemaghiare. Acēs'ta nu contine alta, decâtu respectarea legii, me rogu se o primiti. (Dupa „Feder.“)

R o m a n i ' a .

B u c u r e s c i 25 Novembre 1873.

Comunicăm astadi lectoriloru unu actu importantu, pre care 'lu publica jurnalele straine, și care este circulari'a, adresata la 24 Septemvre trecut, de către guvernulu turcescu, reprezentantiloru sei in strainatate, și mai cu deosebire celoru acreditati pre lângă puterile garanti, tinentu a interdice statului românu dreptulu de a incheiă tractate de unu caracteru internationalu cu guvernele celoru-lalte state.

De mai multu tempu guvernulu turcescu s'a apucatu sa desgrôpe potcôve de cai morti, fără sa bage de sēma cătu de ridiculu 'lu face o asemenea intreprindere.

Elu vrea cu ori-ce pretiu sa intonece drepturile de suveranitate ale statului român, după ce s'au recunoscutu și afirmatu aceste drepturi prin tractatul din Parisu, care a consacratu vechile noastre tractate cu Turci'a, caate in picioare cătu-va tempu, și sa revindece pre sēm'a sea asemenea drepturi, pre cari nu i le-au cedatu românii nici odata, nici sub presiunea fortiei, pre tempulu cându Islamismulu in splendôrea vigôrei sele s'guduiă Europ'a intrêga, nici chiaru sub presiunea a totu felulu de atrocități exercitate mai in urma asupra-ne, după sleirea inotulu cu inctulu a fortieloru natiunei române, atâlu in luptele ei continue cu vecinii sei invidiosi, cătu și in sfasierile intestine la care o impingea multimea de pretendenti la domnia.

Dara cugeta ore maturu acestu guvernulu turcescu, cându se hasardēza sa faca asemenea actu de autoritate, in ce positione se afla statulu pre care elu 'lu conduce, nu numai in fatia cu noi, dara inca și fatia cu cele-lalte state europene?

Noua, natiune care se renasce și se reinvertosieza cu iutiē'a cu care primavēr'a reinvie natur'a intrêga, că și celoru-lalte puteri europene, statulu turcescu nu ne presenta astadi, decâtu pre unu bietu gârbovu in agonia, a căruī enervare a facutu sa i se interdica ori-ce actu de initiativa, prin impreuna chibsuirea a acelor'a cari, din consideratiune pentru trecutul seu de gloria, nu s'au induratu sa-lu lase espusu atacuriloru ce urmă sa-i faca cei terorisati odata de densulu, ci s'au invoitu a-lu ocroti până ce se va stinge cu deseversire scantei'a vietiei din trensulu.

Ei bine, interdusul voiesce sa interdica elu altor'a, fără consciintia despre trist'a sea positione actuala!

Si ore numai in noi isbesce această interdictione?

Dacă aru fi numai atāt'a, circulari'a guvernulu turcescu aru fi unu actu mai putienu gravu, mai putienu ridiculu și chiaru pôte mai impunatoriu, căci ne-amu putea inchipui ca guvernulu turcescu va fi fostu impinsu pre sub mâna de vre-o putere inimica, care aru avea de gându a-lu și spriginii la unu casu datu, fatia cu noi.

Inse incheierea de conventiuni fiindu unu actu de contielegere, sēu de complicitate între doi, ori și mai multi, interdictione isbesce și in acele state cu cari statulu nostru a schimbatu sēu va mai schimbă conventiuni.

Mai multu decâtu atāt'a.

Amu putea dice ca interdictione isbesce numai intr'acele state, pentru ca, adeverulu vorbindu, nu noi amu datu vre-odata ghes cu propuneri de conventiuni celoru-lalte state, ci ele ne-au datu zoru cu dragostea lor pentru acēs'ta; și la acea dragoste deca amu cedatu noi, de multe ori chiaru cu scaderea demnitătiei noastre nationale, amu facutu totu-dēun'a că acele femei ce se lasa seduse numai pentru satisfactiunea intima, ca seducatoriulu ocupa o positione mai inalta decâtu ele in regiunile sociali.

Precum se vede pretensiunea Turciiei in fati'a noastră atinge in modu directu chiaru libertatea de actiune și a celoru-lalte state și acēs'ta o face și mai ridicola, cându scimu ca ea din grati'a loru traiesce.

Ne pare reu ca avem intr'acēs'ta o noua proba despre lips'a de bunu simțiu și de intielegere ce mai inainte facea renumele diplomatiei turcesci.

Guvernulu român, departe de a se intimidă de această circulari'a, lantata in modu imprudentu, aflăm ca a respunsu cu multa demnitate, afirmandu drepturile de suveranitate ale statului român și respingendu pretensiunea guvernulu turcescu.

Nu scimu cum va fi fostu intempinata de către cabinetele straine circulari'a in cestiune. Dara oricum, ele suntu angagiate, prin faptul ca au incheiatu cu noi conventiuni de unu caracteru internationalu, a respinge și din parte-le, și cu mai multa autoritate, pretensiunea absurda a guvernulu inaltei Porti.

Cu tôte acestea, că sa admitemu două ipotese, dicem :

Dacă aceste cabinete se voru fi grabitu a-si dá responsulu in sensulu unei respingeri, pentru noi nu mai remane indoieła ca circulari'a a esitu din propri'a initiativa a ômeniloru de statu turci, condusii la asemenea retacire de neesperința lor; deca inse voru fi temporisandu ele a-si dá responsulu, sēu de-lu voru fi datu in sensulu vederiloru circulariei turcesci, pre noi ne fragmenta o alta reflexiune: ne temem că acēs'ta sa nu fia ceea ce se chiama o lovitura de teatru, pregatita de către diplomati'a austro-unguresca prin intielegere cu diplomati'a turcesca, anume pentru cestiunea pendentă a junctiuniloru, pentru ca reprezentantii natiunei, cari nu prea au aerulu a primi junctiunile cu ori-ce pretiu, speriatii ca ni se interdica unu dreptu sacru de suveranitate, sa nu mai observe la conditionile in cari se ivescu aceste junctiuni, ci sa se grabesca a le primi fia-cum, numai sa faca actu de suveranitate cu statulu austro-ungurescu.

In această privintia, noi dăm modestulu nostru consiliu domniloru reprezentanti ai natiunei, sa-si pastreze sângele rece și sa judece bine situatiunea: noi avem unu dreptu castigatu prin conventiunile ce amu incheiatu până acum; nu ne mai trebuie, spre afirmarea acestui dreptu, alte conventiuni.

Prin urmare, deca in presentu nu vomu avea parte de conditioni in destulu de avantajose de a putē afirma printr'o noua conventiune dreptulu nostru de statu suveranu, putemu acceptă imperturbabili viitoriulu. Acestu viitoriu nu pôte sa nu ne aduca noue propaneri, pre cătu tempu statele ce suntu in relatiuni cu noi au interese in tiēr'a acēs'ta, și sa ne dea astfelu ocaziunea de a face actu de suveranitate, cându propunerile voru presentă unu avantaju egale; nici iērasi nu pôte indreptă propunerile diseloru state la Constantinopole, pre cătu tempu, in temelulu tractatului din Parisu, bucurandu-ne de absoluta autonomia in interiorulu statului român, suntemu totu-dēun'a in dreptu a ne opune la aplicarea către noi a conventiuniloru incheiate cu Turci'a.

Eata testulu circulariei de care vorbiramu :

„Cunosceti ca principatele, pase sub suveranitatea imperiului, se bucura de ore-cari privilegii și imunitati cari li s'au acordatu din gratia de către saltanulu.

„Puterile semnătorie tractatului din Parisu, confirmandu cu totulu această situatiune particulara, au recunoscutu ca tractatele internationali, incheiate de curtea suzerana, sa fia obligatori și pentru principate și sa continue, a se aplica pre deplinu.

„Autonomia acestoru tieri vasale, astfelu determinata, n'aru putea sa existe indoieła asupra cestiunei a se sci deca guvernele loru potu trată, directu cu puterile straine. Cu tôte acestea ele au incheiatu de jă mai multe conventiuni de acestu felin. Această stare de lucruri, care nu este mai putienu decâtu o incalzare a drepturilor și a prerogativelor curtiei suzerane, a descopatut seriôs'a atentione a sublimei Porti. De alta parte, fiindu ca aceste infractiuni la conditionile autonomiei principatoru aru putē intr'o di sa vatem interesele celoru-lalte puteri garante și sa dea motivu la reclamatiuni, guvernulu imperiale se crede obligatu a face de acum reserve formali in contr'a ori-căruī actu, care aru avea unu caracteru internationalu și care aru emană dela aceste principate.

„Ve rogu a intretienē cu această cestiune pre dlu ministru alu afaceriloru straine și a-i lasă copia după present'a comunicatiune, deca va dori.

(„Poporulu.“) R a c h i d .

C l u s i a , in 13 Decem. 1873.

Dle redactoru ! Comitetulu constituitu pentru ajutorirea Tofaleniloru deposedati, care exista cu presidiulu dlui Dem. Fogarasi din M. Osiorheiu, — fiindu ca totu spre scopulu acest'a in Sabiu, precum scimu exista unu altu comitetu, si-a datu in gazetele nostre nationale ratiotiniulu seu pre anulu 1873 sēu mai bine dicendu pre tempulu dela 1 Ian. până in 19 Nov. a. c.

De multu eramu preparatu sa scriu in ast'a afacere asiă de ponderosa și eata comitetulu numitu 'mi dede cu ratiotiniulu seu ocaziune a me esprima cu permisiunea d-vostre in urmatorele :

Dacă percurgemu istori'a cestiunei ajutoriei acestoru deposedati, — vomu vedē, cumca initiativ'a la adonarea ajutozeloru a luat-o acum trei ani avocatulu Dr. Ratiu din Turd'a. — La apelulu densulu au incursu ajutozele binevoele in asiă mesura mare, încātu s'a vediatu necesitate de a se constitui comitete pentru impartirea loru, anume unulu in Osiorheiu și cel-alaltu in Sabiu. — Este intrebarea inse, ca cine a alesu aceste comitete? — căci in totu casulu numai atunci aflii pre cine-va competentu a manipolă și a dispune despre bani publici, cându dela contributori va avē spre acēs'ta unu mandat specialu. — Prin acēs'ta eu nu voi a suspiciônă pre numitele comitete și anume pre celu din Osiorheiu nu, care acum de a două ôra a datu publiculu contributoriu socôta despre agendele sele, — ba potemu in tôte fi de acordu cu procedor'a lui și ale multiam d-loru membri pentru fatigele loru. — E intrebare inse, ca ore si mai existe comitetele desnumite? sēu sa se predee banii d. e. asociatiunei trans. pentru cultura poporulu român, sēu unu altu institutu menit pentru ingrigirea culturala a poporulu român? Scopulu primitivu s'a ajunsu pre deplinu, Tofalenii s'au ajutoratu intr'o mesura, carea nici n'amu speratu-o, — au capetatu adeca cu totulu până acum 2925 fl. și 200 napoleoniori, — și ii ce a perdutu? — adeca cu totulu la 200 jugere pamentu. Eata ca au capetatu mai atātu cătu le ajungea sa rescumpere pamentulu perdutu. — Ce sa se faca inse cu fondulu loru dela comitetulu din Osiorheiu 13100 fl. cătu și cu acel'a care se administră in Sabiu.

Noi ne totu nisumim sa adunăm funduri nationali! — eata aici unulu adunatu până la o suma considerabila. — fără a se fi ingrigitu respectivii initiatori de statute pentru normarea și staverirea precisa a scopulu. Apelulu primu sună, că se scapăm pre cei deposedati de fôme, — sa le intindem mâna de ajutoriu! — Acēs'ta s'a facutu, respectivii nenorociti au capetatu ajutoriulu cerutu. E intrebare inse, ca numai prin ajutoze spontan-e se ajunge scopulu, — sēu mai cu facilitate, cându amu creă din banii acesti'a pre sēm'a loru unu stipendiu, din venitulu căruia sa capete fiii respectivi ai loru ajutoze cându voru invetiă vre-o meseria, sēu voru frecuentă vre-o scôla reala, de care in impregiarile presente avem mai mare lipsa! — Ore sa nu fimu restrinsi numai la Tofaleni, — sa le lasăm prerogativ'a, dara sa ne estindem d. e. la ajutorirea in studiulu reale alu celoru nascuti in secumne preste totu, căci acēs'ta au inainte de tôte lipse la spriginulu natiunei, — sēu si mai departe la toti descendenti contributoriloru? — Eu unulu,

care amu contribuitu o suma mai considerabila la fondulu numitu, me afiu indreptatitu a-mi dá in ast'a privintia parerea mea, — rogu inse si pre alti colegi contribuitori, cá sa se exprime in gazete ori de a dreptulu la comitetu, ca asiá inca pána la adunarea gen. prosima a asociatiunei sa se limpesca intr'alát'a cestiunea subversanta, încátu atunci sa se póta primi finalmente in administrarea ei. —

Totu cu ast'a ocaziune sa-mi ierti on. dle cá se resuscitiediu si caus'a unui fondu adunatu totu cu ast'a modalitate inainte de 9 ani din partea dlui Vitez din Teaca, pre sém'a convinctului tractului Faragáului, si dupa ce, precum aciú, averea acestui fondu s'a adunatu cu concessiunea previaa venerab. cons. metr. din Blasiu, — rogu pre prebunulu Metr. Escel. Sea D. Vancea, cá se dispuna, cá si fondulu acest'a sa tréca la asociatiune séu sa se administredie prin consistoriulu metropolitanu dupa cum erá menitu dela inceputu. — I. V.

Rip'a de josu 26 Novem. 1873.

Crederé magnum compendium et nullus labor.

Nu este asiá P. Racotiane ca atunci cându si tramisu spre publicare in „Teleg. Rom.“ articolulu d-tale din 29/11, a. c. ti-ai dísu: lumea nu-si va dá multa ostenéla sa intrebe, ci va crede si eu voi ride!?

Din intemplanté inse nu este chiaru asiá.

Inainte de tóte dechiaru ca n'amu nimicu cu personalitátile, ba marturisescu ca stim. persóna a d-tale 'mi e necunoscuta, — amu inse cu adeverulu, pre carele d-ta lu incurci asiá cum 'ti vine mai bine, si pentru acea sa nu te superi, déca la intái'a intelnire ne intelnim in acestu locu.

Nu voiú sa aperu pre corespundintele I. P., ci déca e vorb'a de caracteru si onóre preotiesca, sa vorbimú asiá dupa cum pretindú acestea.

Este vorb'a de proselitismu in Ibanesci, e bine, eu afirmu ca — spre nenorocire — acéla este; si e intrebarea ca cine e caus'a acélu'a, eu respundu ca d-ta.

Sciu ca 'ti vei fi aducendu bine aminte, ca inainte de acést'a cu vre-o 3—4 ani ai fostu trasu la respundere totu pentru astfelu de fapte onorifice si inaltátore de caracterulu preotiescu. 'Ti vei fi aducendu aminte ca atunci (nú potú servi cu díu'a si lun'a) a fostu o comisiune mixta in Ibanesci, in carea a fostu P. prot. Brancovénu, P. prot. Crisianu si din partea politica dlui Csia Alecsiu, si inaintea cárei'a ti-ai recunoscutu peccatulu. 'Ti vei fi aducendu bine aminte ca pre lángá rugári si intrepuneri atátu din partea d-tale, cátu si din partea comisiunei ai cascigatu generositatea preotulu gr. or. Dim. Cornea carele te-a iertatu cá sa nu fi t r a c t a t u c o n f o r m u r i g ó r e i l e g i l o r u v i g o r ó s e, cu cari faci parade in corespundint'a d-tale. 'Ti vei fi aducendu aminte si de obligamentele d-tale, depuse pre harthia si subscrise paremi-se si de d-ta la incheierea pácei.

E bine dlu meu! óre urmatai d-ta, cá preotu cu caracteru si onóre acéloru obligamente? — ba nu!

Si cari au fostu óre obligamentele acelea, pre cari d-ta nu le ai potutu tiené!

Dupa cátu sciu eu: „cá d-ta sa nu mai cutezi a funcioná nici unui gr. or. carele n'a trecutú la unire dupa formalitátile legei!

Si dómne, ce conditiuni grele ti s'a pusú la incheierea pácei, pre carea d-ta póte silitu o ai snbscrisu! — Nu este asiá?

Mai multi gr. or. s'au bucuratu de functiunile d-tale, pentru cari ai fostu trasu la respundere, si pre acést'a, dupa trecerea furtunei, cá si cum nu s'aru fi intemplantu nimicu, d-ta fára cá sa-'ti faci vre-unu scrupulu, i-ai privitu cá gr. cat., de-si dupa lege erau si suntu si astadi gr. orientali, si le-ai servitu si servesci cá parochu competentu. La acést'a ai sciutu d-ta atrage inca pre óre câte familii, iérasii fára nici o formalitate, cá sa dea adeveratulu numeru de 20 familii, pre care d-ta 'lu denegi urgisitului corespundinte I. P.

Acést'a este fapta documentatu in protocolulu investigationalu, luatú in lun'a Novembre a. c. in Ibanesci de o comisiune investigatória esmisa in acést'a afacere, si in care comisiune avui onóre a fi si eu.

Pre lángá acést'a nu ai conunata d-ta la inceputulu anulu curg. pre Varvar'a Todoranu cu

Florea Glig'a, ambii gr. or. din Ibanesci, fára a incunoscintia pre parochulu competentu? si nu ai functionatu acelei'a la mórtea barbatulu ei, si dupa aceea ei?!

Di ca nu, si documentele dela protocolulu investig. 'ti voru contradiice; séu di ca nuntii nupturienti au fostu gr. cat. si vei pati asemenea.

Déca acést'a 'ti este sfer'a jurisdictiunei d-tale, pre carea ti-o conosci atátu de bine, atunci 'mi vine sa credú ca ai vorbitu adeverulu in aline'a 2-a din coresp. d-tale dte Ibanesci 24/11 a. c. publicata in nr. 93 alu „Teleg. Rom.“, unde dici intre altele: „s'aru puté deduce ca insusi din partea acéloru legi suntu privilegiati unii individi, spre a cansá confusiune si astfelu a impedecá promovarea binelui comunu, intelectualu si moralu“.

Suntu inca multe alte casuri speciale, cari suntu petrecute la protocolulu investigationalu, si pre cari cá sa nu abuzezu de spatiulu ce dlu redactoru binevoiesce a mi-lu acordá in acestu dicariu, nu le mai enumeru.

Din tóte acestea se vede ca adeverulu l'ai vorbitu, cándu ai dísu ca iubesci pre poporulu gr. or. din Ibanesci.

Chiaru pentru ca 'lu iubesci, — 'ti dai silintia cá sa-lu mantuiesci sciindú ca „extra ecclesiam catholicam nulla salus.“

Este fórté frumosu a fi urmatoriu intru tóte SS. Apostoli. S. Apostolu Pavelu dice intr'unu locu: m'amu facutu tuturoru tóte, cá ori-cum pre toti sa-i mantuiescu.

Asiá se vede ca faci si d-ta, numai cátu, lumea e rea, ómenii scriu prin gazete, ba te dau si in judecata, pentru aceste fapte onorifice, cáci ne dicu necredinciosii dela putere prin legile loru vatematórie de privilegii, ca agitaciuni proselitistice si faptele productórie de frecári religionarie voru fi a se pedepsí cá crime (§. 2. art. de lege IX. din 1848).

Grele tempuri amu mai ajunsu! a peritu credint'a dintre ómenii! Audi colu, sa fia pedepsita cá crima aducerea la mantuire a oiloru perdute?

(Va urmá)

(Urmare din nr. tr.)

Au nu l'amu ajutatu din cass'a alodiála cu sute de florini? Au nu i-amu datú stipendiu feciorulu seu Avramu Armianu din Sabiiu? Dara altele mai merunte — unde e multiamit'a dele preotu? Si totusi eu cá antiste com. sum calvinu, sum agitatore si nemultiamitoriu fatia cu densulu — pentru ca nu vreau a me folosi de puterea oficiulu meu spre a aduce vre-unu escadronu de husari — cá esecutori asuprá datorasiloru d-nsulu. —

Ei acum precepu. — D-t'a dle coresp. pentru aceea ai totu melitiatu cu ocaziunea inmormentárei preotulu nostru Avramu Viorelu, — pentru ca precum díseu, de o parte nu vreau a umplé pung'a preotulu no-tru Ioanu Armianu cu puterea oficiulu meu — de alta parte pentru ca feciorulu meu fiindu clericu absolutu inca se nita cam chiorisú dupa parochi'a II-a vacanta. — Ce e dreptu e de tóta compatimirea preotulu nostru cándu vedemu atátea blastemuri asuprá capulu densulu, dara cu deosebire parochi'a a II-a vacanta l'au incaruntitu pána acum.

Dara totusi me intorcu si dici, ca ce constitutiune, ce canonicitate are bis. nóstra, ce garantédia dreptulu ei celu autonomu? Acea, ca parochiele dotate cu 2 preoti dupa ce móre unulu celalaltu sa fia osanditu totu spre seracie, — ba ce e mai multu pána la reducerea séu la nereducerea parochiei nóstre, i stá preotulu nostru Ioanu Armianu unu clericu absolutu cá nisce friguri in spate — carele mói ca vrea sa gandésca ca trebuie sa fia mai intáiú casatoritu... si apoi hirotosirea.

Au nu e acést'a o violintia fatia cu dreptulu nostru bis. constitutiunale? Au nu suntu de ajunsu anatemele preotulu localu Ioanu Armianu asuprá familiei calviniloru — sa vina acum unu altu calvinu carele sa incépa a anatemisá si elu iesuitii din Sibotu. — Sa vina numai unu liberalu de calvinu — carele sa incépa a predicá contra holdeloru, viteloru canonisate prin preotulu actualu, apoi poflimu constitutiune cerea garantéza inaintarea stárei materiale a preotulu nostru.

A-si poté dle red. sa-mi punu mánile pre obrazu si sa strigu si eu in lumea largá ca cine e

famili'a dloi iesuitu din Sibotu, — inse nu o facu acést'a nu, pentru densulu, dara pentru caracterulu clerulu nostru. —

Sciu ca voiú fi judecatu din partea on. publicu de unu defaimatoriu si mai mare precum e dlu corespundinte alu meu, — inse sa me ierte fiescarele, ca déca nu i-a fostu densulu frica de Ddieu si rusine de ómeni a batjocori si a defaimá caracterulu familiei Vioresciloru din Sibotu si cu deosebire pre mine, — cu atát'a mai tare me vedu indignatu a reflectá la minciunile cele góle ale densulu si ale celoru „mai multi din Sibotu.“ —

Inse ce se tiene de provocárele dloi coresp. cátra Pré ven. consist. suntu minciuni si calumnii puru góle fabricate de suspendati — ba chiaru tipati din oficiu com. ale acéloru „mai multi din Sibotu.“ — Cu acést'a Pré ven. consist. sa vaiera bietulu nostru d. coresp. cumca suntu osenditi spre vecinic'a munca si chinuri prin despotismulu dinastiei Vioresciloru din Sibotu. — Dara dle coresp.! óre famili'a Vioresciloru v'au adusu pre d-vóstre la starea cea fericita — de presentu? placa-ti a cautá conduitele respectiviloru — in archivulu magistratulu din Orastia, Sabiiu si alte locuri si apoi 'ti vei cunósce mai bine compani'a d-tale si respective pre cei „mai multi din Sibotu.“ — De altmintrenea le voiú aduce si acestea la tempulu seu mai pre largu ca cine suntu „mai multi din Sibotu.“ —

Dle coresp.! te rogu iaca la ce-va, precum eu me obligu in solidum a fi repundiatoriu pentru respunsulu meu, asiá te provocu a esi si d-ta la lumina cu numele ca c i n e e s t i, cáci la din contra voiú fi silitu a te provocá intr'altu chipu — pentru minciunile, defaimárele si batjocurile adause din partea d-tale — asuprá familiei nóstre a Vioresciloru din Sibotu, si cu deosebire asuprá mea cá antistie com.

Dnulu predicatore alu inmormentárei preotulu Avramu Viorelu din Sibotu in cuventarea sea intre tóte s'au inspiratu de foculu urei si alu reutátiei — încátu si-á schimbatu numele singulariu in pluralu sub titulu „Mai multi din Sibotu“ sub care masca au inceputu in fine a lamuri asuprá scólei nóstre conf. din Sibotu, precum si asuprá invetiatiunulu nostru Nicolau Viorelu ca e totu odata si notariu substitutu. Inse fia-i pre voia ca noi ne vomu folosi si de dialectulu densulu.

Ne imputa adeca dnii „Mai multi din Sibotu“, ca pentru ce nu facemu scóla, si — ca pentru ce e invetiatiunulu nostru Nicolau Viorelu si notariu substitutu. —

(Va urmá)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de invetiatiuniu in comun'a Glemboca devenita in vacantia, se escrie prin acést'a concursu pána in 16 Decembre a. c. in care di va fi si alegerea.

Emolumentele suntu:

Pre lángá cuartiru naturalu in cas'a de scóla si lemnele trebuincióse de incaldítu 50 fl. v. a. din alodiulu comunale, si 10 galete bucate dela poporu.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune au a-si ascerne suplicile lorú instruate amesuratu „statut. org.“ §. 13 pána la terminulu indicatu la subscrisulu. —

Nocrichiu in 4 Novembre 1873.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

G. Maieru,

(1—3)

adm. ppscú.

Edictu.

Dimitriu Constantinu Costea din Brasiovu, care in lun'a Februaru 1872 a parasitu cu necredintia pre legiuit'a sea socia Mari'a nascuta Andreiu Lupanu totu din Brasiovu nesciindú-se de atunci nici pána astadi, loculu ubicatiunei lui se citéza prin acést'a, cá in terminu de unu anu si o di sa se prezenteze la scaunulu protopopescu mai josu subscrisu; cáci la din contra procesulu divortialu incaminatu de soci'a sea, se va pertractá si decide si in absentia lui.

Brasiovu, 27 Novembre 1873.

Scaunulu protopopescu gr. or. I alu Brasiovulu cá foru matrimonialu.

Iosifu Baracu,

(1—3)

protopopp.